

„Nemcsak múlt, hanem élő hagyomány”

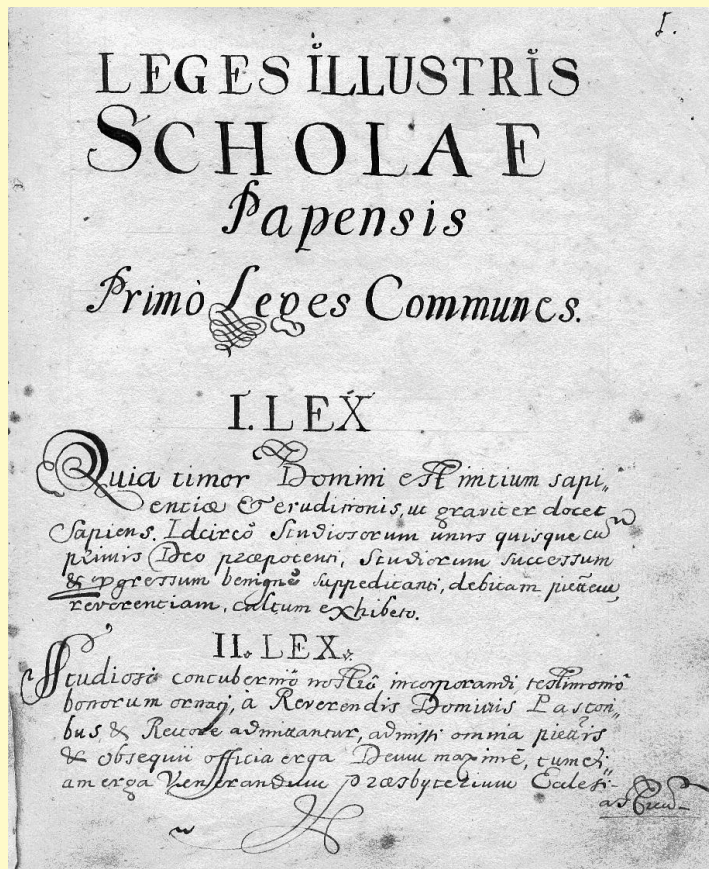
***A DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET
TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYEI***

Köntös László gyűjteményi igazgató (Pápa) 2015

„Szabadon tenyészik”

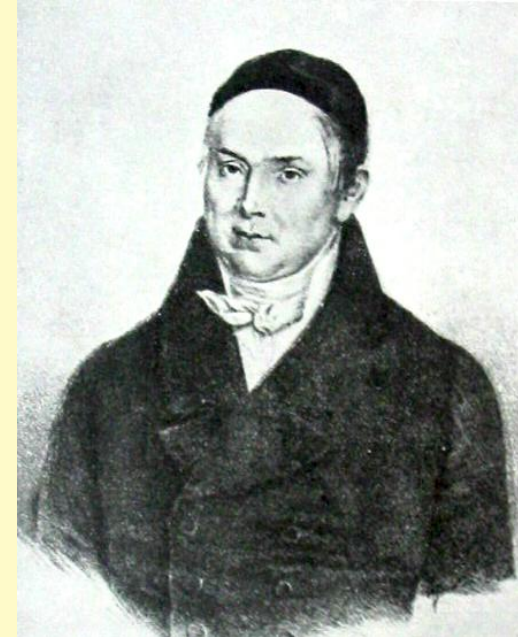
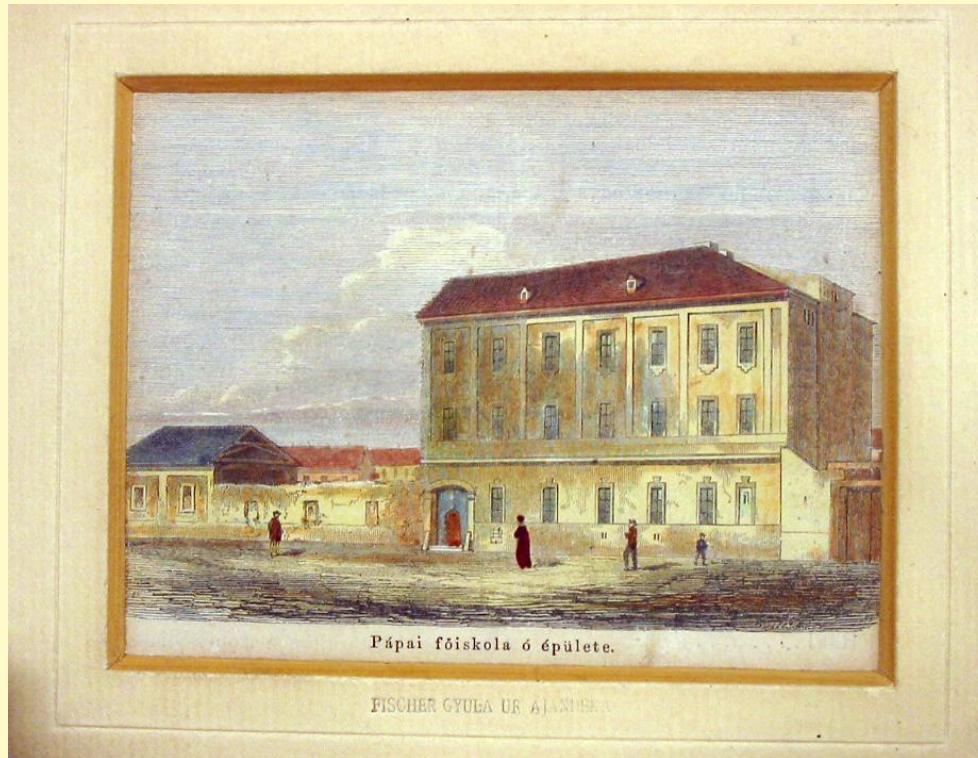
A Pápai Református Kollégium a történeti
hagyomány szerint 1531 óta működik

„... 54 éven keresztül írott törvények nélkül működött...”

A Kollégium első, 1585-ös törvénykönyve másolatban
maradt ránk

Az első pecséten az 1726-os évszám olvasható

Ókollégium

1795-től 1857-ig itt működött a Főiskola, itt tanult Petőfi Sándor és Jókai Mór is (1841/42)
Mándi Márton István, a Kollégium újjászervezője

„Superintendentia moribus et musis”

„Az egyházkerület az erényeknek és a múzsáknak”

Itt, a későbbi Református Nőnevelő Intézet épületében
működött a Kollégium 1857-1895 között

„Istennek, Hazának, Tudománynak”

A Kollégium főépülete 1895-től napjainkig
Földszinten: D. R. E. Tudományos
Gyűjteményei

Állapotok a 2. világháború végén

A szovjet megszállás, majd az iskolák államosítása és a kommunista diktatúra kiépülése „zárt intézménnyé” tette az egykori Főiskolai Könyvtárat

Tudományos Gyűjtemények

Főiskolai (1952-től: Egyházkerületi)
Könyvtár (kezdetektől)

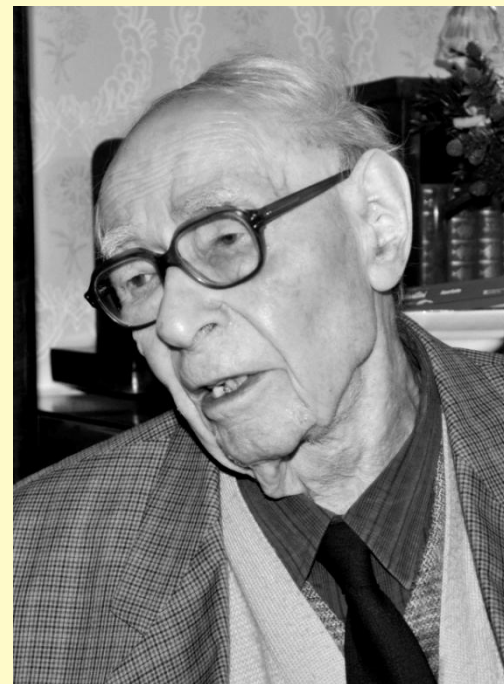
Egyházkerületi Levéltár (1764)

Egyházkerületi Múzeum
(1972. szeptember 20.)

1958:

Dunántúli Református
Egyházkerület
Tudományos
Gyűjteményei

1952 és 1991 (a Gimnázium újraindulása) között a Kollégium jogfolytonosságát, történeti hagyományát a Könyvtár, a Levéltár és a Múzeum őrizte meg, tartotta fenn

A Gyűjtemények őrzői és megtartói a szocializmus korszakában

Dr. Pongrácz József (1885-1963) teológiai tanár

Kövy Zsolt (1926-2010) gyűjteményi igazgató

Nádasy Lajos (1913-2014) főmunkatárs

Új, szabadpolcos olvasóterem

25 ezer kötet befogadására alkalmas, 1996 óta áll
a város és a Pápai Református Gimnázium
tanulóinak rendelkezésére

A Teológiai Szakkönyvtár kutatóterme

2001-ben, a könyvraktár helyén alakítottuk ki
Használói: teológiai tanárok, teológushallgatók,
kutatók

Gyűjteményeink

Könyvtár – Levéltár – Múzeum

Kézirattár

Aprónyomtatványok tára

Éremgyűjtemény

Metszetgyűjtemény

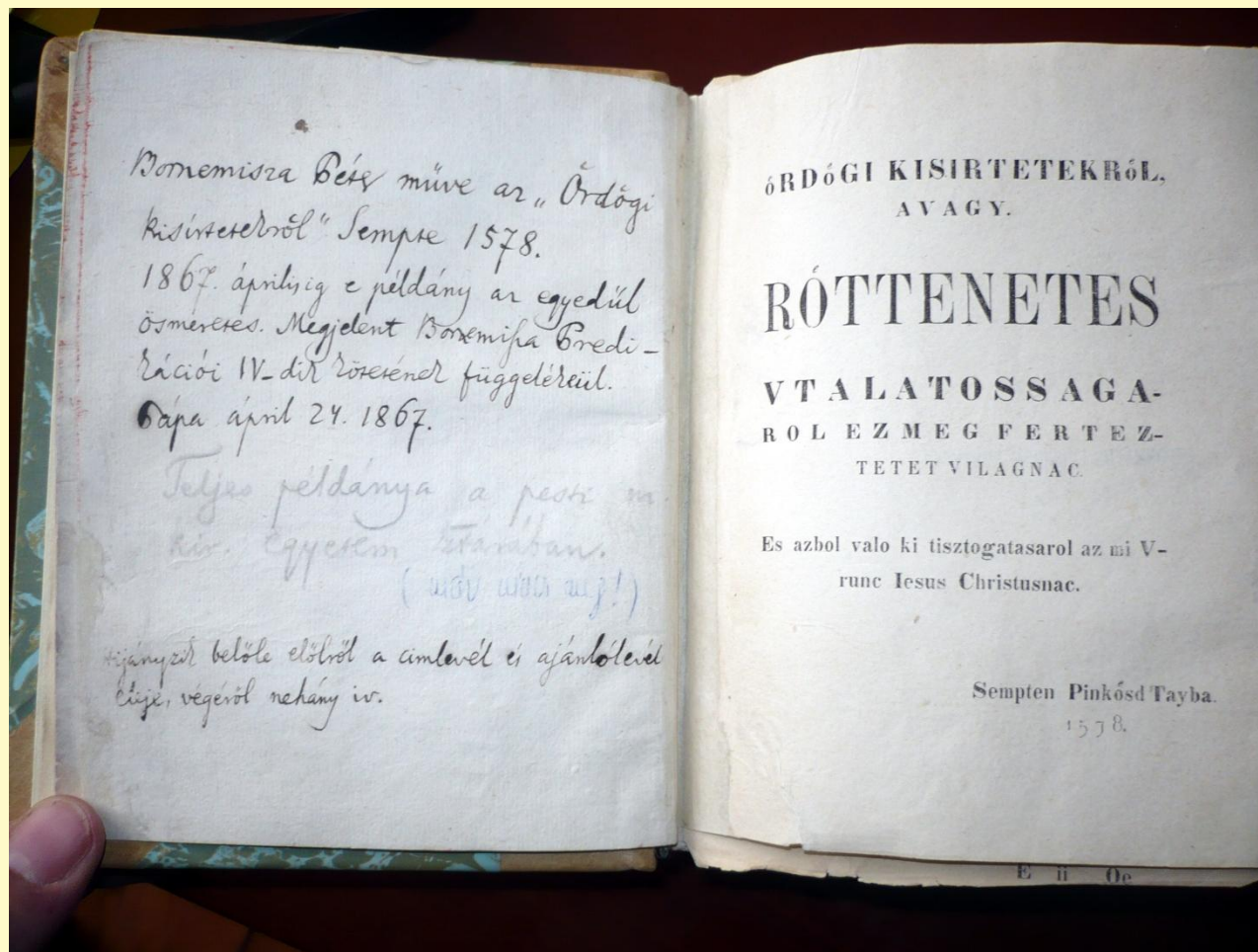
Háborús gyűjtemények

„Papensia” (Helyismereti gyűjtemény)

Legféltettebb kincsünk

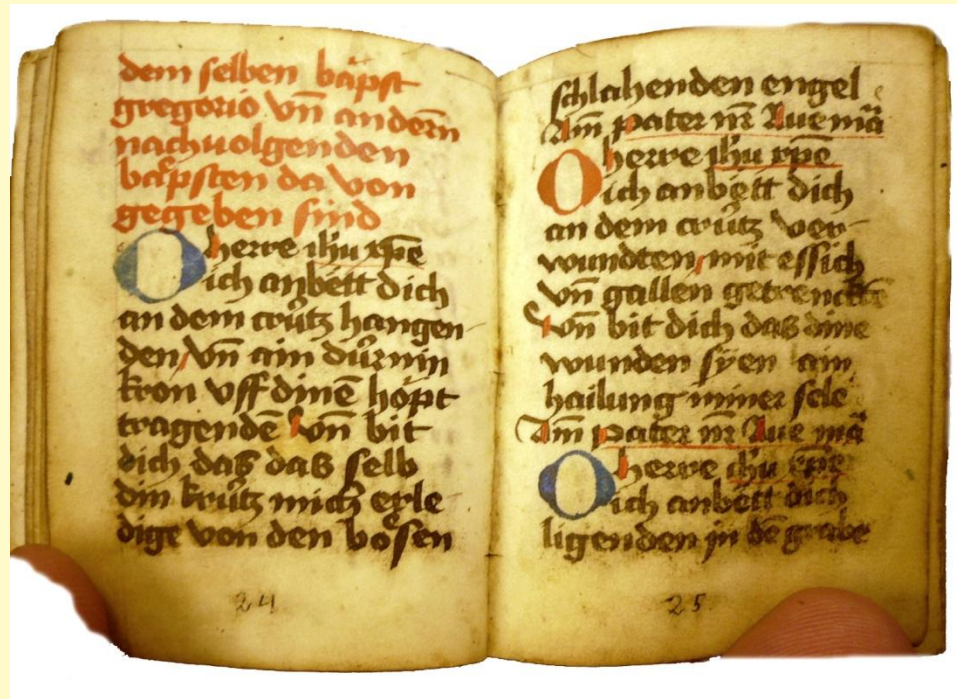
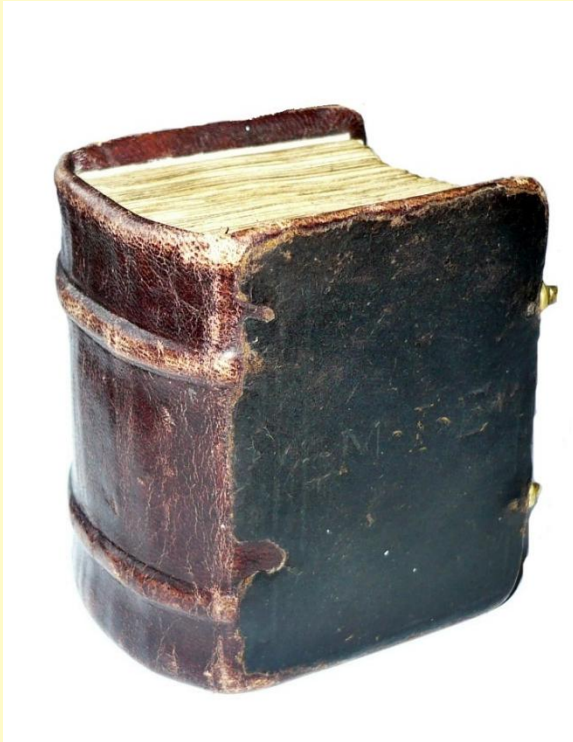
A Heidelbergi Káté első magyar nyelvű kiadását
Pápán nyomtatta Huszár Dávid 1577-ben

Egyetlen példány (unicum)

Bornemisza Péter: „Ördögi kisirtetésekről” c. munkája posztilla-gyűjteményében jelent meg, de önálló műként is kiadta (Detrekő, 1579).

Ebben a formában **egyetlen** fennmaradt példány.

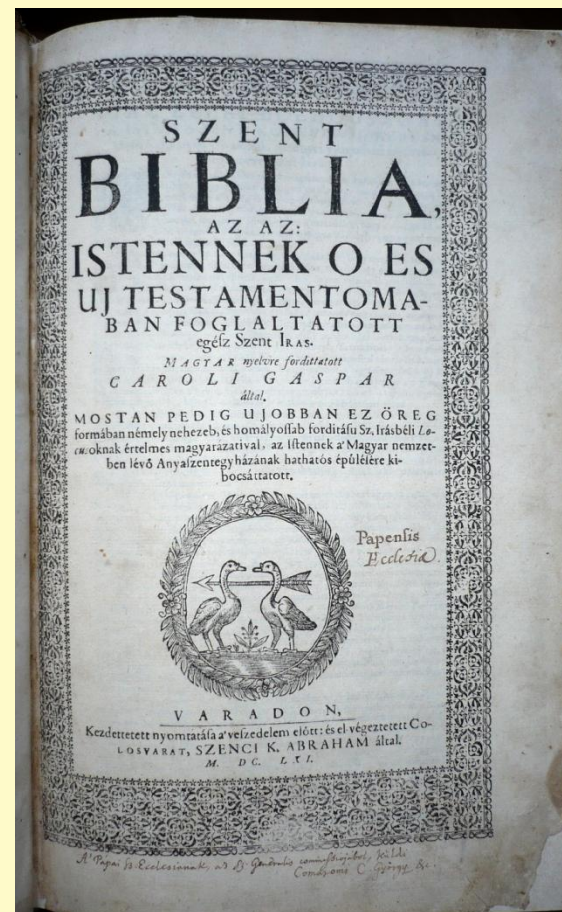
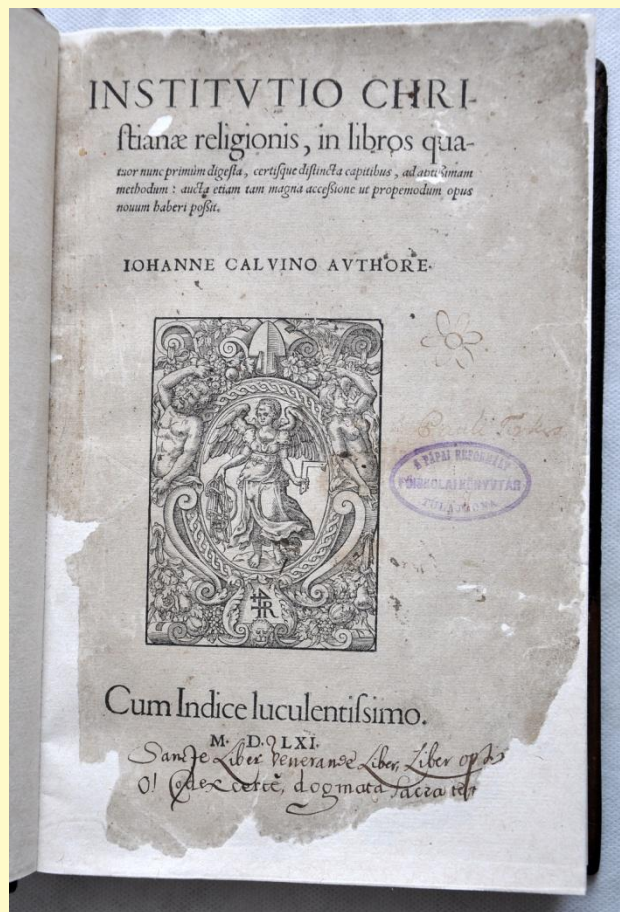
Legkisebb kötetünk

A kézzel írott német nyelvű imakönyv (kódex) a
15. században, 1435-1450 körül készült.
(Ifj. Pázmándy Dénes ajándéka.)

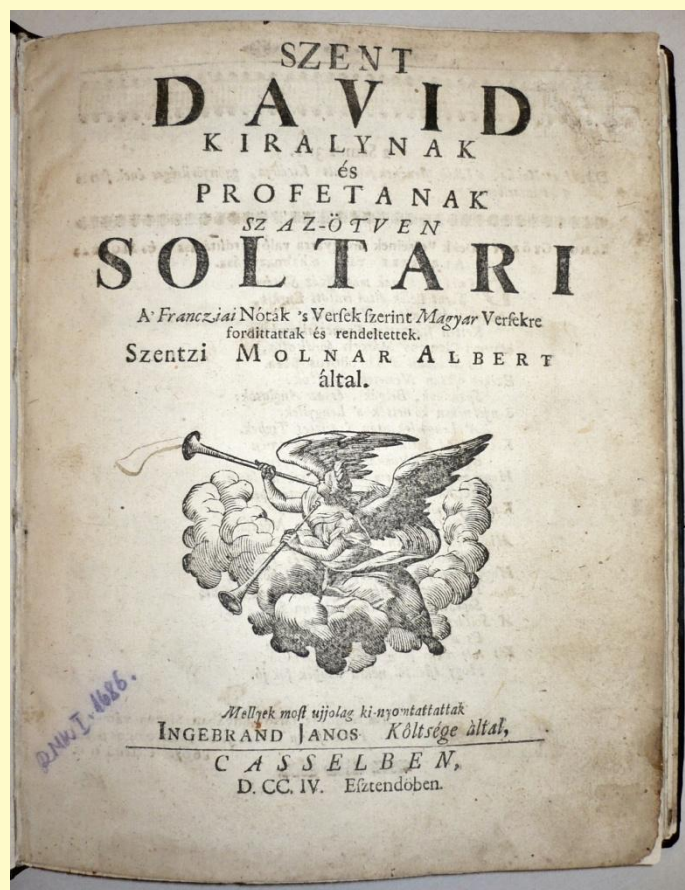
Vergilius: Georgicon

Másik kódexünk: Vergilius Georgicon-jának két könyvét tartalmazza, 1401-ben íródott Németországban

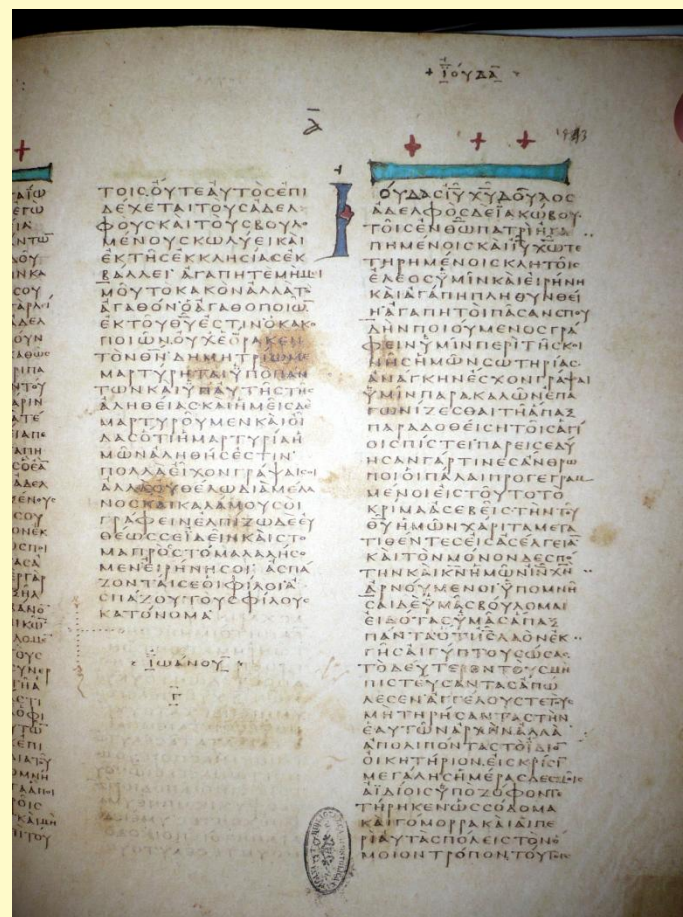
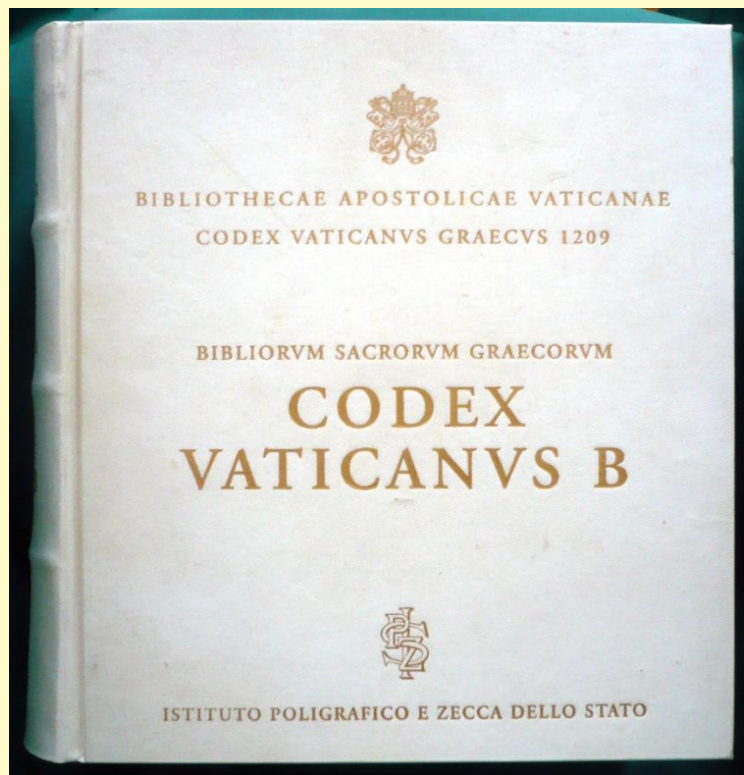
Nevezetes nyomtatványok 1.

Kálvin János „Institutio”-jának 1561. évi kiadása
A híres „Váradi Biblia” (1661), mely a pápai eklézsia
tulajdona volt

Nevezetes nyomtatványok 2.

Szenci Molnár Albert híres zsoltárfordítása
Petőfi Sándor verse, „A magyar szabad sajtó első
nyomtatványa Pápán” (1848. március 19.)

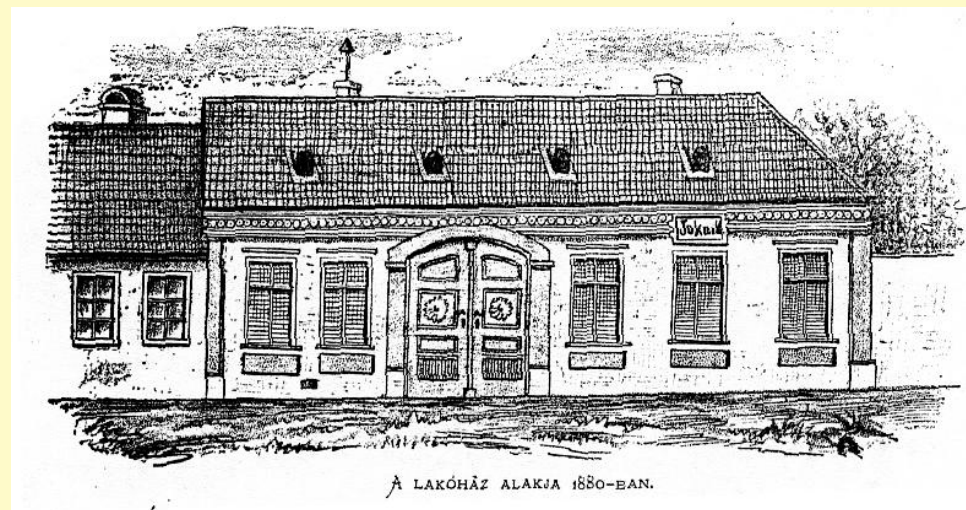
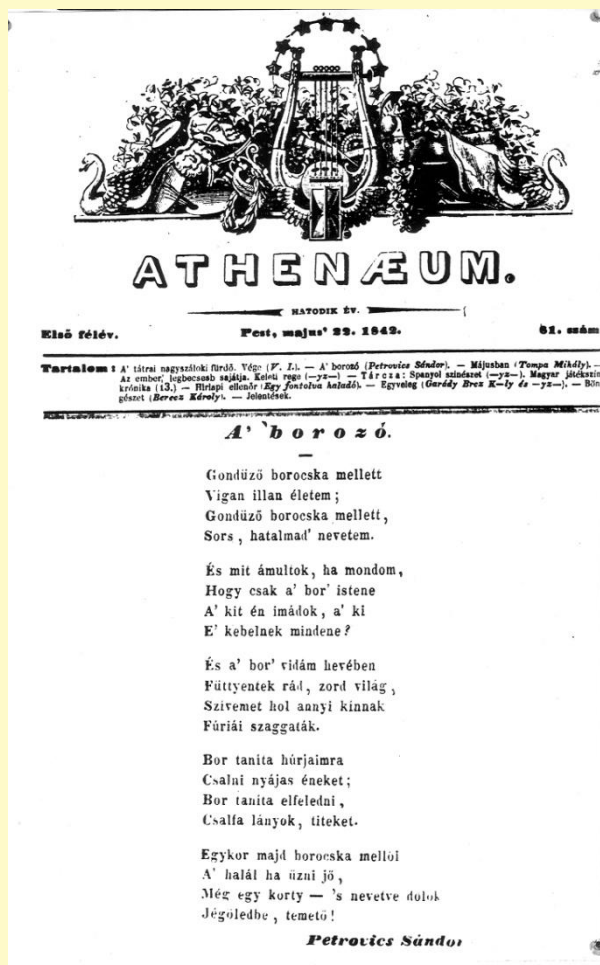
Nevezetes nyomtatványok 3.

2000-ben a Vatikáni Könyvkiadó hasonló példányokat készített a legkorábbi (4. század eleje) teljes görög nyelvű Szentírásról
A pergamenkódex I 50. számú példányát a Biblia Évében (2008) vásároltuk a Teológiai Akadémiával közösen

A két leghíresebb pápai diák

Petrovics (Petőfi) Sándor és Jókai Mór az
1841/42. tanévet töltötték a pápai
Kollégiumban

A leghíresebb pápai Petőfi vers

Jókai pápai lakóházát még az író életében, 1881-ben emléktáblával jelölték meg, és 1893-ban a város díszpolgárává választották

Múzeumi értékek

Kehely (Lovas, 1677)

Sándor Zsuzsanna úrasztali
terítője (1692)

Egyházművészeti állandó kiállításunk

A múzeumi tárgyak, régiségek gyűjtése 1814 óta folyamatos a Kollégiumban

A 16-18. századi klenódium- és textilanyag évtizedekig az Ótemplomban volt kiállítva

**„Igen becses régiség”:
3000 éves egyiptomi koporsó és
múmia**

Markstein Károly egykori diák ajándéka (1884)

A koporsó a felső-egyiptomi Akhmim (Panapolisz) városához
köthető, Kr. e. I 170 körül készülhetett

A múmia másodlagos temetkezéssel került a koporsóba, kb.
500 évvel „fiatalabb”

Magyarországon összesen 7 db múmia található

Hasonló ikonográfiájú akhmimi koporsót csak
Berlinben, Koppenhágában és a Vatikáni Múzeumban
őriznek – és Pápán...

Levéltárunk új otthona

Gyűjteményünk Levéltára az egykori Nőnevelő
Intézet, a mai Református Teológiai Akadémia
épületében kapott elhelyezést

Köszönöm a figyelmet!